

FOGLALKOZTATÁSPOLITIKAI AKTUALITÁSOK AZ EU-BAN

- Az EU átlagos aktivitási rátája a 15-64 évesek között 2008 harmadik negyedévétől évente 0,2 százalékkal emelkedett és 2015 harmadik negyedévére elérte a 72,8 százalékot. A növekedés elsősorban az idősebb korosztály (50-64 közöttiek) aktivitás növekedésének köszönhető.
- Az ifjúsági munkanélküliség aránya több országban is több mint kétszerese a 25-64 évesek rátájának.
- Az ún. NEET kategóriába azok a 15-24 év közötti fiatalok tartoznak, akik nem vesznek részt oktatásban vagy képzésben, és nem is dolgoznak.
- A 15-34 éves korosztály 16,1 százaléka nem dolgozott, nem tanult vagy nem vett részt képzésben az EU-ban 2015-ben.
- A tartós munkanélküliek száma 10 500 000 fő az EU tagállamokban.
- A tartósan munkanélküliek összes munkanélkülihez viszonyított aránya tagállamonként 19,6% (Svédország) és 73,1% (Görögország) között változik, az uniós átlag 48,2 százalék, a magyar arány 45,6%. (Adatok forrása: Eurostat)

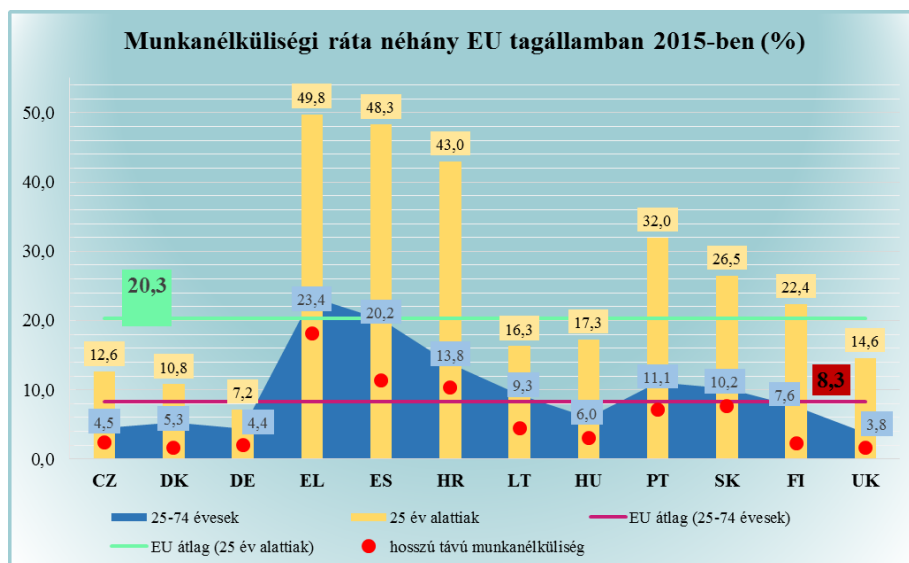
Az Európa 2020 program egyik célkitűzése a foglalkoztatás 75 százalékos szintjének elérése az egyes tagállamokban. Az Infojegyzet két munkaerőpiaci csoport, a 25 év alattiak és a legalább 12 hónapja munkanélküliek aktuális helyzetét, a kapcsoló uniós foglalkoztatáspolitikai prioritásait tekinti át.

Foglalkoztatáspolitikai az [Európa 2020](#) programban

Az Európa 2020 az EU 10 évre szóló növekedési és foglalkoztatási programja, amely öt kiemelt területen fogalmaz meg célkitűzéseket. A célok elérését hét kezdeményezés segíti elő, ezek egyike a foglalkoztatáspolitikai területe. Az egyes területeken történő folyamatok nyomán követése a gazdasági és költségvetési politikák koordinációjának éves ciklusában, az [európai szemeszter](#) keretében történik.

Az EU működéséről szóló szerződés előírja, hogy a tagállamok közös ügynek tekintik a gazdaságpolitikát és a foglalkoztatás ösztönzését és ezt az Európai Tanács által elfogadott iránymutatások alapján teszik.

Az "Európa 2020 integrált iránymutatás" két részből álló dokumentum, amely az EU 2020 és a tagállami reformok kereteit rögzíti. Az iránymutatás első része a gazdaságpolitikára, (A Tanács [ajánlása](#) (2010.4.27.) a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról), míg második része (a Tanács [2015/1848](#) számú határozata) a foglalkoztatáspolitikára vonatkozik. E foglalkoztatási politikai irányelvek a Bizottság javaslata alapján 2016-os évre is érvényesek.

Forrás: Infoszolg/Eurostat

Az [irányelvek](#) négy célkitűzés csoportot ölelnek fel.

- Fel kell lendíteni a **munkaerő iránti keresletet** (munkahelyteremtés ösztönzése, a munka adóterhei csökkentése, bérmegállapító mechanizmusok átalakítása).
- Növelni kell a **munkaerő kínálatot**: munkavállalói készségek és kompetenciák fejlesztése az oktatási és képzési rendszerek strukturális hiányosságainak kezelésén keresztül; az ifjúsági inaktivitás és a hosszú távú valamint a strukturális munkanélküliség kezelése, a női munkavállalás ösztönzése.
- Javítani kell a **munkaerőpiacok működését** elsősorban az aktív eszközök alkalmazásával és a mobilitás ösztönzésével. Csökkenteni kell a munkaerő piaci szegregációt.
- Elő kell segíteni a **társadalmi befogadást**, a szegénység elleni küzdelmet és az esélyegyenlőség érvényesülését.

IFJÚSÁGI MUNKANÉLKÜLISÉG

A 2008-as válság után mára stabilizálódó és általában szerény gazdasági növekedést mutató európai országokban **kis mértékben javult** a 15-24 évesek uniós munkanélküliségi mutatója. **A ráta a 2013 év végi 23,7 százalékról 2015 végére 20,5% százalékra csökkent.** Néhány tagországban viszont továbbra is nagyon magas ez az arány. A magas fiatalkori munkanélküliség **okai az egyes országokban eltérőek.** Míg például Csehországban a fő ok, hogy a végzetek nehezen találnak állást, addig Spanyolországban az elbocsátások magas számát tekintik magyarázó tényezőnek. Új jelenség, hogy a fiatalabb korosztályok sokkal inkább ki vannak téve a munkanélküliség veszélyének, s ennek következtében a szegény-

ség és a társadalmi kirekesztettség is nagyobb mértékben fenyegeti őket, mint az idősebb korosztályokat.

Az ET által 2013-ban elfogadott [ifjúsági garancia rendszer](#) keretében a tagállamok azt vállalták, hogy a nem dolgozó és képzésben, oktatásban sem résztvevő 15-24 éves fiatalok (ún. [NEET-kategória](#)) a munkahely elvesztése

vagy az iskola elhagyása után négy hónapon belül „megfelelő” állásajánlatot kapnak vagy gyakornoki programban vagy tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vesznek részt. Ennek támogatására az EU költségvetéséből az

[ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés](#)en keresztül **hat milliárd eurót** különítettek el, amely támogatáshoz azok az uniós régiók juthatnak, ahol az ifjúsági munkanélküliségi ráta a 25 százalékot meghaladja.

A nemzeti programok azóta minden tagállamban elindultak, **Magyarország** a [program](#) teljes körű bevezetését 2018-ra vállalta, az első pályázatok a GINOP keretében [kerültek meghirdetésre](#) 36 milliárd Ft értékben.

Az eddigi tapasztalok alapján az Európai Parlament további megfontolásra javasolta:

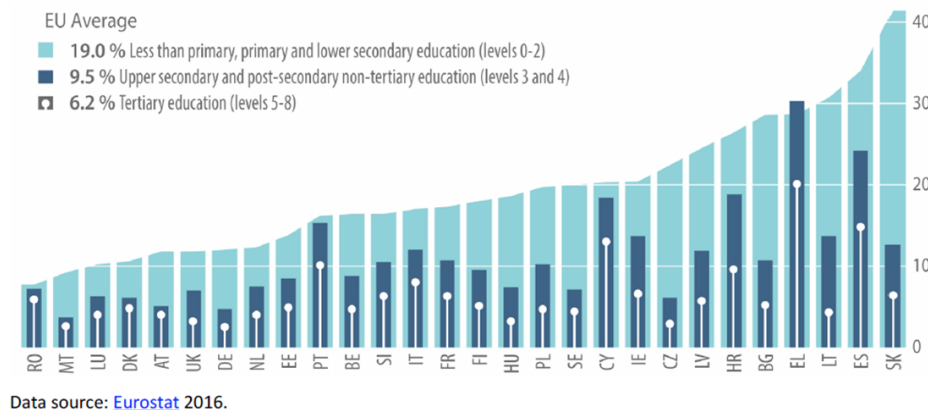
- a garancia rendszer 30 éves korig történő kiterjesztését;
- minimum standardok előírását a rendszer működtetése során;
- határozott intézkedéseket a korai iskolaelhagyók számának csökkentésére;
- a duális képzés európai keretének kialakítását,
- az oktatás holisztikus szemléletű megközelítésének elterjedését;
- a minőségi foglalkoztatás biztosítását;

- a jogokon alapuló megközelítés alkalmazását a fiatalok foglalkoztatása esetén.

válságból való kilábalás is. Mindezek következtében az [állami beavatkozás](#) elkerülhetetlen a hosszú távú munkanélküliség kezelésében.

A munkanélküliségi ráta az egyes oktatási szintek szerint (ISCED 1-8) az EU tagállamokban 2014-ben

Figure 3 – Unemployment rate by level of educational attainment (ISCED levels), 2014 (%)

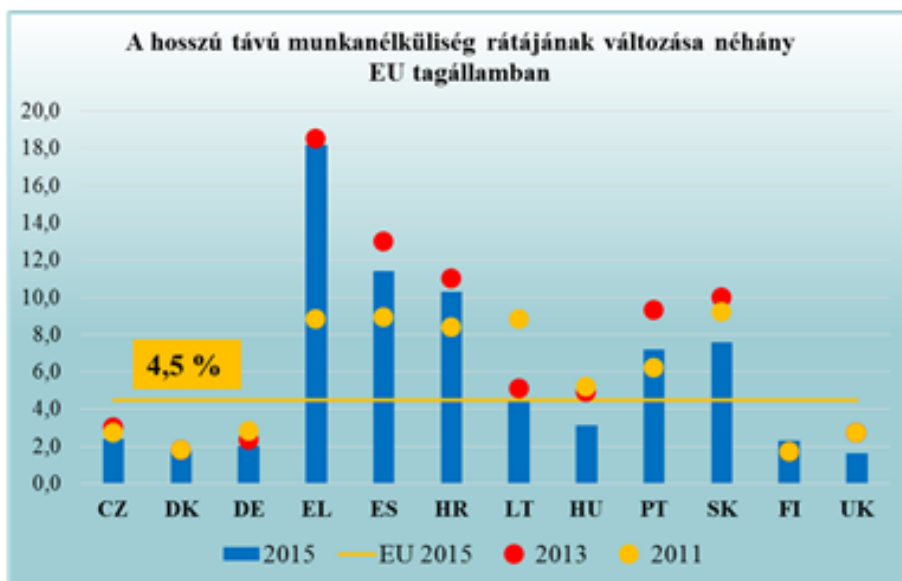

Mínél magasabb az iskolai végzettség, annál alacsonyabb a csoporton belül a munkanélküliségi ráta.
alapfok: 0-2 szint; középfok: 3-4 szint; terciér oktatás: 5-8 szint
Forrás: [The EU's youth initiatives, EPRS, Briefing, 2016. március](#)

HOSSZÚ TÁVÚ MUNKANÉLKÜLISÉG

A munkaerő kínálat növelésének másik eszköze a [hosszú távú munkanélküliség](#) kezelése, **a tartósan munkanélkülivé vált személyek visszavezetése a munkaerőpiacra.** Az Eurostat definíciója szerint tartósan munkanélküliek azok, akiknek nincs munkájuk és legalább 12 hónapja aktívan állást keresnek. Ők azok, akik a legmesszebb kerülnek a munkaerőpiactól, **jellemző rájuk az alacsony szintű foglalkoztathatóság és gyakran halmozottan hátrányos helyzetűek.** A tartós munkanélküliség káros az egyén, a társadalom és a gazdaság számára is. A hosszú ideje munkanélküliek számára az idő előrehaladtával csökken az elhelyezkedés esélye, és a várható fizetés nagysága is. A tartós munkanélküliek nagyobb eséllyel szegényednek el és válnak társadalmilag kirekesztetté. A jelenséggel csökken a gazdaság alkalmazkodóképessége, nehezebbé válik a

2015 második felében az EU legtöbb országában javultak a hosszú távú munkanélküliség adatai. E ráta nagyobb ütemben csökkent, mint a rövid távú munkanélküliségé (0,6% ill. 0,2%). A legnagyobb csökkenés a magas munkanélküliséggel küzdő országokban (Spanyolország és Görögország, 1,8 és 1,6 százalékos csökkenés) következett be. **2015 végén mintegy 10,5 millióan voltak legalább egy, közülük 6,5 millióan több mint két éve munkanélküli.** Az egyes országokban az elmúlt két évben eltérő mértékben ugyan, de kis mértékben javult a hosszú távú munkanélküliek aránya az összes munkanélküli körében ([EU Employment and Social Situation, Quarterly Review, 2016 tavasz](#)).

A hosszú ideje a munkaerőpiactól távol lévő munkaerő integrációja érdekében [az Európai Tanács 2016. februári ajánlása](#) a következő **teendőket** fogalmazza meg: a tagállamok:

- **ösztönözzék a tartós munkanélküliek regisztrációját** a munkanélküli szolgáltatónál;
- a szolgálatok biztosítsanak **személyre szabott értékelést és tanácsadást** az érintetteknek, amely terjedjen ki a kilátásokra, a foglalkoztatás akadályaira és a korábbi álláskeresési próbálkozásokra;
- a regisztrált tartósan munkanélküli személyek számára kínálják fel **munkaerő-piaci integrációs megállapodás** megkötésének

lehetőségét, aminek keretében biztosítsanak ajánlatot, amely célokat és kötelezettségeket (pl. aktív álláskeresés, megfelelő ajánlat kötelező elfogadása, képzésen való részvétel stb.) ír elő;

- biztosítsanak **folyamatos szolgáltatást**, teremtsék meg az **egyablakos ügyintézés** feltételeit;
- erősítsék a **partneri kapcsolatokat** a munkáltatók, szociális és foglalkoztatási szolgáltatók, állami szervek között;
- dolgozzák ki és működtessék **az ellenőrzés és nyomon követés** rendszerét.

Források:

- [Európai Foglalkoztatási Stratégia](#)
- [Youth Employment](#)
- [Draft Joint Employment Report](#), az EPSCO Tanács jelentése, 2016. február
- European Semester Thematic Fiche – [Youth Employment](#), 2015. november
- [EU Employment and Social Situation, Quarterly Review](#), 2016 tavasz
- [NEETs Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe](#) – Eurofond, 2012
- [Measures to tackle youth unemployment, are they enough?](#) – www.eptthinkthank.eu, 2016. január 13.
- [Claire Dhéret, Martina Morosi: One year after the Youth guarantee: policy Fatigue or signs of action:](#) European Policy Center, 2015. május 27.
- [Social Inclusion of Young People](#), Eurofond, 2015
- A Tanács (EU) [2015/1848 határozata](#) (2015. október 5.) a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó 2015. évi iránymutatásokról
- A Tanács ajánlása (2016. február 15.) a tartósan munkanélküli személyek munkaerő-piaci integrációjáról ([2016/C 67/01](#))
- [Tartós munkanélküliség a visegrádi országokban: tévutak és megoldások](#), Budapest Intézet, 2014/1.
- www.ifjusagigaranciaprogram.hu
- Ifjúsági munkanélküliség, [Infojegyzet, 2014/11.](#)

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

Készítette: Kardos Krisztina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.